
NEDL TRANSFER
HN 6A6K $

Mitscherlichii Lectiones in Catullum et Propertium, 166. S. rec. d. St. Leipziger G. Z. CXXIV. St. [d. phil. Buch.] wo der Rezensent in dem Catullischen Gedicht p. 253. l. folgende Verbesserung durch Umsetzung der Verse vorschlägt:

At parte ex alia florens volitabat Iacchus,
Te quaerens, Ariadne, tuoque incensus amore,
Cum thiaso Satyrorum, et Nysigenis Silenis:
Qui tum alacres etc.

EPISTOLA CRITICA

IN

APOLLODORVM

AD

VIRVM ILLVSTREM

CHR. GOTTL. HEYNE

ACCEDVNT NONNVLLA

IN

STATIVM ET CATVLLVM

AVCTORE

CHR. GVIL. MITSCHERLICHIO.

GOETTINGAE
apud Viduam Abr. Vandenhoekii.
MDCCLXXXII.

Cur ad Te potissimum, Vir illustris, hasce studiorum meorum deferam primitias, non est, quod, quae me ad hoc impulerint, causas longius circumspiciam. Tantum enim abest, ut temeritatis atque impudentiae crimen incurrisse videar, ut potius ingrati animi notam subirem, nisi aliqua saltem ex parte aes, quod per hos ipsos tres annos contraxi, alienum dissolverem. Ex quo enim tempore mihi contigit esse tam felici, ut Tuo judicio dignus viderer, qui Seminarii philologici adscriberer sodalibus, dici vix potest, quan-

 tam

tam ex eo voluptatem animo ceperim, quod a Tuo ore pendere, Tuaque, quae paucis admodum, quos aequus amavit, *data est, rectiori instituendi ratione uti liceret. Sed, ne in campum laudum Tuarum, in quem me delatum video, longius digrediar, et mea me absterret ingenii tenuitas, quum vel maxime disertum destitueret oratio, et vero, recensendi eas, Tua me prohibet modestia. Jam vero, quum Te cum maxime in recensendo Apollodoro intentum esse viderem, symbolam quandam criticam conferre eamque Tuo judicio subjicere apud animum constitui; quae si Tibi, qui longo usu atque experientia rectum de hoc litterarum genere judicium ferre didicisti, non prorsus inutilis atque repudianda videbitur, maximos lucubratiuncularum mearum me cepisse fructus, arbitrabor.*

L. I.

L. l. IX. 2. p. 38. ed. Gal. Ἀθάμας δὲ κτίσας Ἀθαμαντίαν (f. Ἀθαμανίαν e Strab. IX. p. 675. Steph. Byzant. h. v. et Schol. Lycophr. v. 20) — — ἐγέννησε Λεύκωνα. Ἐρύθριον, Σχοινέα, ΠΤΩΟΝ. In nomine Ptoi variant Scholiaftae. Schol. ad Lycophr. l. l. et Apollonii II. 1174. exhibent Τιττώνα, et Ποῖον, ut adeo, quodnam fit ejus verum nomen, vix habeas dicere. Sed dubitationi vix locum relinquit locus Paufan. IX. c. 23. εἶναι δὲ Ἀθάμαντος καὶ Θεμίστες παῖδα τὸν Πτῶον, ἀφ' ὃ τῷ τε Ἀπόλλωνι ἐπίκλησις, καὶ τῷ ὄρει ὄνομα ἐγένετο ὡς Ἄσιος ἐν τοῖς ἔπεσιν εἴρηκεν.

 Cf.

Cf. quoque Tzetz. ad Lycophr. v. 264. ubi addit, monti quoque Boeotiae inditum fuiſſe hoc nomen, quod Latonam, ibi parere cupientem, aper interveniens ἐπτόησεν. cf. et Strab. IX. p. 633. Steph. Byz. in voc. Ἀκραίφνια.

I. 9. 16. p. 48. εἴτε διὰ μῆνιν Ἥρας, ἵν' ἔλθοι κακὸν Μήδεια Πελίᾳ, τὴν γὰρ Ἥραν οὐκ ἐτίμα. Verba ἵν' ἔλθοι κακὸν Μήδεια Πελίᾳ, profecta eſſe ab Apollodoro vix mihi quisquam perſuadebit, quippe quae orationis ſeriem turbant, nec quicquam ad rem faciunt. Accedit alia, quamque praecipuam putem, qua haec a textu abeſſe malim, ratio. Verborum nimirum eam in hoc loco ſtructuram, orationisque colorem deprehendere licet, quem omnino ſoluta reſpuat oratio. Nam ἔρχεσθαι κακόν τινι poetis tantum eſt uſitatus loquendi modus. Homer. Odyſſ. Γ. 306.

Τῷ δὲ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἤλυθε δῖος Ὀρέστης

Ἂψ ἀπ' Ἀθηνάων.

Inpri-

Inprimis vero tragicis frequentata est haec loquendi ratio, adeo, ut, exempla congerere in re satis nota, putidum foret. Nisi me omnia fallunt, deprehendisse mihi videor versum antiquioris poetae; quem Grammaticus aliquis margini libri sui adnotaverat; saltem dicendum est; verba

ἵν' ἔλθοι κακὸν

finem versus constituisse. Infra l. III. p. 239 ed. Fabr. eadem sententia occurrit, omisso tamen ejusmodi inserto: αὐτῇ κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτης, οὐ γὰρ αὐτὴν ἐτίμα. — quo loco nostra aliquantum stabiliri posse videtur opinio.

l. IX. 26. p. 62 ed. Gal. de Talo Cretae insulae custode: οἱ δὲ Ταῦρον αὐτὸν λέγουσι. Semper mihi hoc cognomen τοῦ Τάλω suspectum visum est, cum in ejus descriptione nulla occurrat ratio; qua taurus appellari possit. Nescio an mihi, Vir doctissime, assentieris, si pro ΤΑΥΡΟΝ legendum tibi proponam ΟΥ-

PON, quo nomine hac de causa vocabatur, quia *Cretae custos* Minoi a Vulcano datus fuerat, ut ex hoc Apollodori loco — Οὗτος ὁ Τάλως τρὶς ἑκάστης ἡμέρας τὴν νῆσον περιτροχάζων ἐτήρει. et Zenob. Cent. V, prov. 85 — τρὶς ἑκάστης ἡμέρας τὴν νῆσον περιερχόμενος ὁ Τάλως ἐτήρει. liquet. Sed ultro, puto, meam probabis conjecturam, si Tibi poetarum Graecorum autoritatem adferam. Sic enim in ara Dosiadae de Talo

ἦμος ἔν ἄνδρα

Τὸν γυιόχαλκον ΟΥΡΟΝ

Ἔῤῥαισεν.

ubi Schol. ἡνίκα ἔφθειρεν ἡ Μήδεια τὸν Οὖρον, τὸν ὁρμητικὸν καὶ χάλκεον ἄνδρα, τὸν Τάλω, κωλύοντα τοὺς Ἀργοναύτας διελθεῖν, ὅς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ διώδευε τὴν Κρήτην νῆσον καὶ ἐφύλαττε. Apollon. Rhod. IV. 1643.

Εὐρώπῃ Κρονίδης νήσου πόρεν ἔμμεναι ΟΥΡΟΝ

quem locum praeter alia adduxit Valken.

V. Cl.

V. Cl. in Diatribb. Euripidd. c. 12. p. 133. cf. et, quem ibi laudat, Meursium in Creta c. 24.

II. 4. 4. p. 88. Narrat Apollodorus, quomodo Perseus Acrisium, ipsius patrem, in ludis funebribus *Τευταμίδȣ* (sic enim rectius, puto, hoc nomen legitur apud Scholiast. Lycophr. v. 838 et Eudoc. in Dictionario historico-mythol. a Villoisono publici juris facto sub v. *Περσεὺς*) in patris Teutami honorem institutis, imprudens disco occiderit, — *ἀγωνιζόμενος δὲ πένταθλον, τὸν δίσκον ἐπὶ τὸν Ἀκρισίȣ πόδα βαλὼν, παραχρῆμα ἀπέκτεινεν αὐτόν.* Particula *παραχρῆμα* h. l. quam maxime offendit; neque enim verosimile videtur, Acrisium ex vulnere per discum in ejus pedes delapsum, statim exspirasse, cum Scholiastes quoque Apollonii IV. in fin. eum tantum *τιτρωσκόμενον* narret. Nam Perseum disco venenato usum fuisse, quis tandem sibi persuadebit? Aliter se res habet infra II. V. 4. ubi telum Herculis, hy-

drae veneno perunctum, e manibus Pholi in ejus pedes delapsum παραχρῆμα ἀπέκτεινεν αὐτόν. Sic etiam alio, qui vero non ſtatim ſuccurrit, Apollodori loco τὸ παραχρῆμα ante ἀπέκτεινεν poſitum occurrit, utque adeo non male aliquis, inde a librariis huc intruſum eſſe, colligere poſſit. Haec utcunque ſe habeant, mirum ſane quam maxime videtur, nullam in tota Apollodori oratione occurrere particulam, qua Perſeus Acriſium *imprudens* interemiſſe dicatur, quam equidem ſic iviſſe deperditum arbitror; codices depravate exhibebant πόδα βαλὼν αλων ἀπέκτεινεν α. et in margg. extabat gloſſa quae ad depravatam vocem ἄκων poſt βαλὼν pertinebat πάρα χρησμὸν (cum jam oraculo monitum fuiſſet, Acriſium a Perſeo interemtum iri) quam deinde librarii, quum τὸ αλων otioſum et meram repetitionem τȣ̃ βαλὼν a librario negligente profectam exiſtimarent, in textum, nonnullis ta-

men,

men, quae, per compendium scripta, non exsculpere possent, immutatis receperunt, quum viderent, Apollodorum et alibi sic τὸ παραχρῆμα addidisse. Quod si quibusdam haec ratio arguta magis atque longe petita videatur, non intercedo; modo mihi largiantur hoc, vocab. ἄκων, post verbum βαλὼν inseri debere. Confirmat meam conjecturam Schol. Lycophr. l. c. ubi vel verba Apollodori expressisse videtur: Τευταμίδυ δὲ τῦ Λαρισσαίων βασιλέως, πένταθλον θέντος ἐπὶ τῇ τῦ πατρὸς τελευτῇ, Περσεὺς ἀγωνιζόμενος δίσκῳ τὸν Ακρισίυ πόδα βαλὼν, ἄκων αὐτὸν ἀνεῖλεν, καὶ ἔθαψεν αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως. Cui accedit Eudocia in Dictionario l. l. Ita quoque Apollodorus paulo supra: ἀλλ' Ὑάκινθον μὲν ὕϛερον Ἀπόλλων — δίσκῳ βαλὼν, ἄκων. ἀπέκτεινε.

II. V. 4. p. 105. Commemorat Apollodorus loca, ad quae Centauri, ab Hercule in fugam conjecti, contenderint?

Quae quidem a librariis quam maxime corrupta esse, vel ex iis, quae antecedunt, patet. Nam Centaurorum nonnulli fugam versus promontorium Maliacum, Eurytion vero versus Pholoen direxisse dicuntur, cum his ipsis in locis pugna Centaurorum cum Hercule fuerit commissa. Porro, quod Neptunus reliquos sub montibus Eleusiniis occultasse dicatur, hoc mihi est quovis nubilo obscurius. Si montes circa Eleusina intelligas, unde tandem probari potest, eos Neptuno consecratos fuisse? Videamus ergo, an haec e Scholiastis atque ex ipso Apollodoro melius constitui possint. Et primo quidem pro Μαλέαν equidem malim substituere Ὄμολον sive Ὀμόλην montem Thessaliae notissimum de quo videndi Schol. Theocriti Idyll. VII. 103. Steph. Byzant. h. v. Nam prius Ο facile absorberi potuit ab antec. ΟΡΟΣ; sed cum nulla scriptoris cujusdam suffulciatur autoritate haec lectio, res ad liqui-

quidum perduci nequit. Pro Φολόην vero Ὤλενον legi debere ipse suffragatur Apollodor. infra: Ἡρακλῆς δὲ εἰς ὨΛΕΝΟΝ πρὸς Δεξάμενον ἧκε, κἀκεῖ καταλύει, καὶ κατέλαβε τοῦτον μνηστεύειν μέλλοντα Ἐορυτίωνι Κενταύρῳ Μνησιμάχην τὴν θυγατέρα. Ita quoque Galeum jam emendasse, nunc video. Quae vero sequuntur de fuga Centaurorum in montes Eleusinios, eorumque tutela sub Neptuno, mireris sane, ea interpretes sicco pede transiisse. Nescio, an omnem omnino difficultatem sustulisse videar, si pro Ἐλευσῖνα, in qua voce haud dubie mendum cubat, substituam Λευκώσια. Cum paulo curiosius hac de re Scholiastas evolverem, incidi in locum Tzetzae ad Lycophr. 670 ubi tradit, Centauros Sirenum insulas petiisse. Verba ejus, ut eo clarius illucescat, eum ante oculos habuisse Apollodorum in enarrando hoc mytho, tota huc transferre non gravabor: Ἡρακλῆς γὰρ ἐν Φολόῃ ἐπεξενώθη Φόλῳ

Φόλῳ τῷ Κενταύρῳ, καὶ ὁ Φόλος αὐτῷ οἶνον κάλλιςον ἐκίρνα, τὸν κοινὸν τῶν Κενταύρων πίθον ἀνοίξας. ἐπελθόντες δὲ οἱ Κενταύροι καὶ γνόντες τὸ συμβὰν ἐκ τῆς τοῦ οἴνȣ ὀσμῆς ἐχαλέπηναν, καὶ ὁ Ἡρακλῆς τὰ τόξα λαβὼν, ὃυς (scr. τȣς) μὲν αὐτῶν ἀνεῖλεν, ὥσπερ καὶ τὸν Χείρωνα ἄκων βαλὼν περὶ τὸ γόνυ· τȣς δὲ λοιπȣς ἐδίωξεν, οἱ φυγόντες περὶ τὴν τῶν ΣΕΙΡΗΝΩΝ νῆσον ἀπόλοντο. Jam vero, illas Sirenum rupes nomen a Leucosia, Sirenum una, aliquamdiu obtinuisse patet ex Lycophrone v. 723.

'Ακτὴν δὲ τὴν προυχȣσαν εἰς 'Ενιπέως
ΛΕΥΚΩΣΙΑ ῥιφεῖσα τὴν ἐπώνυμον
'Οχήσει δαρόν.

ad quos versus Schol. haec notat: ἀκτὴν πρȣχ. τὴν προκειμένην εἰς θάλασσαν, λέγει δὲ τὸ Ποσειδήϊον ἀκρὸν. Λευκώσια δὲ ἡ πέτρα ἀπὸ ταύτης τῆς Σειρῆνος Λευκωσίας ἐκλήθη. confer. Ptol. Hephaest. in Photii Biblioth. edit. Andr. Schott. p. 186. 187. unde quoque discimus,

mus, petras illas consecratas fuisse Neptuno, ut fere omnia promontoria, unde quoque Neptunus dictus est Πετραῖος. Hinc bene a poeta aliquo vetustiori, quem sequebatur Apollodorus, dici poterat, Neptunum occultasse Centauros sub rupibus Leucosiis, quod historicus scriptor, Centauros ad petras Sirenum, Leucosias dictas, quaeque Neptuno consecratae erant, confugisse, ibi latuisse efferret. At jamdudum video, Te, Vir doctissime, male habere hoc, quod, Centauros tantam fugam per mare Jonium ac fretum Siculum usque ad Sirenum insulas molitos fuisse, vero non sit simile. Enimvero hoc ipsum est, quod meae conjecturae faveat quam maxime. Antiquissimis nimirum Graeciae incolis Italia erat terra, ut ita dicam, incognita, adeo, ut poetae antiquiores narrationum mythicarum sedem tanquam domesticam in ea ponerent. Cujus rei exempla in Homeri Odyssea passim deprehendere licet.

cet. De Typhoeo ſimilia fere narrat Pherecydes in Θεογονίᾳ, eum inde a Caucaſo fuga ad Italiam acceſſiſſe. Sic enim ex eo Eudocia in Diction. hiſtorico mythol. v. Τύφως· Φερεκύδης δὲ ἐν Θεογονίᾳ φησιν, ὅτι ὁ Τύφως καιόμενος ἀφίκετο ἐις τὸν Καύκασον, ἐκεῖθεν δὲ φυγὼν ἐις Ἰταλίαν ἀφίκετο· ἔνθα καὶ τὴν Πιθηκῦσσαν περιῤῥυῆναι φασιν ἀυτῷ. Ex his igitur diſputatis totum Apollodori locum ſic reſtituendum cenſeo: Καὶ τινες μὲν παρεγένοντο ἐις ὄρος Ὄμολον, Ἐυρυτίων δὲ ἐις Ὄλενον· Νέσσος δὲ ἐπὶ ποταμὸν Ἐυήνον· τοὺς δὲ λοιποὺς ὑποδεξάμενος Ποσειδῶν ἐις Λευκώσια ὄρη κατεκάλυψεν. Ceterum, poetas vetuſtiores hanc fabulam diverſis modis tractaſſe, apparet ex Strabonis l. IX. ubi Neſſi et reliquorum Centaurorum tumulus juxta Taphroſſum collem in Calydonia extare narratur, e quorum tabo deterrimus odor ſub montis radicibus profundi, et humor craſſioribus guttis promanare dicitur.

II.

II. V. 10. pag. 114. Ἐρύθεια δὲ ἦν Ὠκεανοῦ πλησίον κειμένη νῆσος, ἡ νῦν Γάδειρα καλεῖται. Vox Ὠκεανȣ̃ illuc mittenda eſt, unde malum pedem intulit. Neque difficulter adſequi licet, unde huc venerit, quum poſt pauca verba interpoſita recurrat, utque adeo ab oſcitante librario huc traducta videatur; niſi forte dicendum, in Codd. veteris ſcripturae veſtigia tantum extitiſſe, quam ſic reſtituere conarentur Grammatici. Equidem Apollodoro antiquam vocem reddi poſſe puto a Scholiaſta Lycophr. ad v. 649. ubi notat, Gades antiquitus vocatas fuiſſe Κοτινοῦσαν, ſic enim ille: ἐκεῖ δέ εἰσι τὰ Γάδειρα, ἃ πρότερον νῆσος Κοτινοῦσα ἐλέγετο. utque adeo Apollodori locus conſtituendus ſit ſic: Ἐρύθεια δὲ ἦν Κοτινούσης πλησίον κ. λ. Sed, re accuratius penſitata, nec haec lectio omnem difficultatem tollit, quum Geographi antiquiores Erythiam et Gades unam eandemque inſulam habuerint.

quas

quas tamen diversas et sibi admodum vicinas fuisse, Apollodorum statuisse inde colligi deberet; quae vero recentiorum tantum Geographorum est opinio: cf. Gesner. ad Orph. 1054. et quos laudat Drakenb. ad Sil. Ital. XVI. 195. Quum haec scripsissem, incidi in locum Eustathii ad Dionys. Perieg. ubi Nostri locum excerpsit: Γάδειρα δὲ νῆσος πλησίον τȣ̃ Ὠκεανȣ̃, περιμήκης κ. λ. quae verba, alio quidem nomine, excitata video a Gronov. ad Steph. Byzant. v. Γάδειρα. Cum Eustathius [illegible] in libris Apollodori invenerit, sequitur, lectionem Ὠκεανȣ̃ recte habere, et Oceanum h. l. intelligendum esse de aliqua maris Occidentalis parte proprie sic dicta, nisi quis lectionem Apollodori jamdudum depravatam fuisse, inde colligere malit.

II. V. 10. p. 117. ἐφύλασσε δὲ αὐτὰ (sc. μῆλα χρύσεα) δράκων ἀθάνατος, Τυφῶνος καὶ Ἐχίδνης – – – μετὰ τȣ́τȣ δὲ Ἑσπερίδες ἐφύλαττον, Αἴγλη, Ἐρύθεια,

θεια, ΕΣΤΙΑ, Ἀρεθȣσα. Quum Apollodorus parentum hujus draconis mentionem fecerit, mirum ſane videtur, nomen ipſius draconis ſilentio praeteriiſſe, niſi id librariorum incuria iviſſe deperditum cenſeas. Mea quidem ſententia ſcripſerat Apollodorus: ἐφύλασσε δὲ αὐτά ΛΑΔΩΝ, ΔΡΑΚΩΝ ἀθάνατος κ. λ. Jam apparet, quare nomen ſerpentis facile excidere potuerit. — Deinde ſuſpectum mihi videtur nomen Ἑσπερίδος Ἑςία, pro quo legendum arbitror Ἑσπερεία, quae vox in Codd. per compendium litterarum Ἑσπι forſan exarata erat. Heſperiam certe inter Heſperidas nominat ex Servio Lutatius ſive malis Lactantius ad Stat. Theb. II. 281. *mala aurea, quae cuſtodiebant Heſperides Aegle, Arethuſa, Heſperie.* Ceterum haec mala aurea e terra progerminaſſe, cum Iuno Iovi nuberet, autor eſt Pherecydes apud Scholiaſt. Apollonii IV. 1397. quem ſequitur Eudocia v. Ἡρακλῆς et

Ἑσπε-

Ἑσπερίδες. Alios poetas Apollodorus ante oculos habuisse videri potest, qui haec mala aurea Jovi a Junone tanquam ἕδνα data narrarent. —

II. VII. I. p. 128. ὁ δὲ (Ἡρακλῆς) βιασάμενος, τὴν νυκτὰ, εἷλε. Vocem, τὴν νυκτὰ, importune interpolitam esse, facile pro Tua sagacitate videbis. Accedit, quod nihil ad rem faciat, quod Hercules noctu insula potitus fuisse dicatur, cum βιασάμενος adeoque vi aperta illam ceperit. Alii, nescio qua adducti auctoritate, pro τὴν νυκτὰ substituunt τὴν νῆσον, qua sane lectione admissa res omnis expedita videtur. Sed, quum huic lectioni nulli, quantum sciam, faveant Codd. neque ad litterarum τῦ νυκτὰ ductus accedat, malim equidem locum, haud dubie male adfectum, molliori manu tractare, ita ut pro νυκτὰ substituam ἀκτὴν tanquam quod ad vulgatum propius accedat, si, το ν ex antecedenti adhae-

adhaesisse, et ultimam syllabam . per compendium litterarum expressam, ideoque a librariis male intellectam, cogites.

II.. I. I. 147. Ζεὺς ἐρασθεὶς πίπτει διὰ τῆς θαλάσσης, Ῥόδȣ ἀποπλέων ταῦρος. Verbum πίπτειν jam Fabrum male habuit, qui aliquid sub hac voce latere pronunciabat. Defendit tamen, quantum potuit, Galeus, qui primo quidem e Palat. cod. vitiosa lectione πέπτει effingit κλέπτει, incommodo sensu; postea tamen, perpensis omnibus, in vulgata acquiescendum esse ait. Sed exemplum e Luciano (Dial. Mar. XV. 2. 326) petitum ἐνήχετο ἐμπεσὼν est prorsus alienum. Equidem illud πίπτειν διὰ τῆς θαλάσσης sic defendere malim, ut Jupiter ex aethere supra maris superficiem volatu delabi dicatur, donec ad Rhodum pervenerit. Sic de Mercurio Homer. Odyss. V. 50. – – Ἀργειφόντης

Πιερίην δ' ἐπιβὰς, ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ

cum

cum tamen ſupra mare volaverit. Et ſic ſaepe apud Homerum.

III. IV. 3. p. 158. καὶ διὰ τοῦτο ἐκεραυνώθη. Haec verba, ita uti nunc extant, e margine a librariis illata videri poſſunt, ſi tamen paulo accuratius rem conſideres, ea cum reliquis ita cohaerere videntur, ut absque his ſententiarum nexus, et orationis ſeries manca atque imperfecta videatur. Sed cuivis facile fraudem facere poteſt illud ἐκεραυνώθη, quod haud dubie, jubente verborum ſerie, mutandum in κεραυνωθῆναι, nam ultima verbi ſyllaba per compendium ducta, facillime excidere potuit. Sententiarum vero, ſi quid video, conjunctio eſt haec: Cadmi filiae in vulgus diſſeminant, Semelen a mortali compreſſam fuiſſe, culpae vero Jovis nomen obtendiſſe, *eamque ob cauſam ab ipſo percuſſam fuiſſe fulmine.* Eandem ſententiam, ad Bacchi numen deridendum,

dum, profert Pentheus Euripideus Bacch. v. 242:

'Εκεῖνος ἐν μηρῷ ποτ' ἐῤῥάφη Διὸς,
Ὃς ἐκπυρᾶται λαμπάσι κεραυνίαις
Σὺν μητρὶ, δίας ὅτι γάμους ἐ-
ψεύσατο .

Quum Euripides ψεύσασθαι eadem in re adhibuerit, forsan inde colligi possit, Apollodorum ante oculos habuisse hos versus.

III. IV. 4. p. 160. Versus antiquioris poetae, qui de Actaeone canibus dilacerato agunt, a librariorum manibus, tanquam Harpyiarum spurcis unguibus, foede contrectatos esse, nec quicquam in iis integrum inveniri, in hoc facile mihi adsentieris, Vir κριτικώτατε. Neque tamen ita morosi sumus, ut cum Tan. Fabro, rem tanti non esse, pronunciemus, ut in iis emendandis, ac denuo sub incudem revocandis aliqua ponatur opera, licet, certi quid sine Codd. ope hariolando extricari posse ipse de-

ſperem. Sed jactetur alea! Quid enim vetat periturae parcere chartae?

v. 1–3.

Δὴ νῦν καλὸν σῶμα περιςαδὸν, ἠΰτε θῆρες

Τοῦτον ἐδάσαντος κύνες κρατεροὶ. πέλας ἄρκνα πρώτη

– – – μετὰ ταύτην ἄλκιμα τέκνα

In verſu primo me male habebat hoc, quod canes cum θηρσὶ comparatos videbam, cum tamen ipſi ſint θῆρες: ideoque malebam:

Τȣ̃ νῦν καλὸν σ. π. ἠΰτε θηρὸς

Sed locus Homeri Odyſſ. Ξ, 21 de Eumaei canibus:

Πὰρ δὲ κύνες θήρεσσιν ἐοικότες,

quicquam mutare vetat. In verbis τȣ̃τον ἐδάσαντος grave latet mendum, quod tamen, cum nulla juvandi eam, idonea ſuccurrat ratio, aliis eximendum lubens relinquo. v. 3.

μετὰ ταύτην ἄλκιμα τέκνα

requirit nomen Canis, quae illa ἄλκιμα τέκνα

σέκνα progenuerit. Aegius quidem voc. Πρώτη pro Canis nomine habet, vertit enim

laniant prope retia, *Prote*
Poſt alii dominum invadunt ſaeviſſima
proles.

At, uti hoc nunquam pro vero habeam, ita vero mihi multo ſimilius videtur, canis nomen in v. ἄρκυα latere, hoc vel ſimili modo reſtituendum

πέλας Ἄγρια πρώτη

πέλας vero ſic abſolute poni, vel, *qui nondum aere lavantur*, norunt.

v. 4.

Λυγκεὺς καὶ βάνος πόδας ἀνετὸς ἠδ᾽
Ἀμάρυνθος

τῷ βάνος aſteriſcum praefixit Faber, adeo, ut ipſe vix Graecum nomen habuerit. Galeus conj.

Λυγκεὺς, Ἰχνοβάτης, κ. λ.

Nos quidem, minima mutatione facta, legendum proponimus Λυγκ. καὶ Βάλιος, nam ΛΙ facile in Ν coaluerunt. Βά-

-λιος vero de feris est usitatum nomen Sic Achillis equus Homericus Βάλιος. Pari modo apud Ovid. Metamorph. III. *Sticte* inter Actaeonis canes refertur.

Καὶ τότε γ' (γε inferend.) Ἀκταίων
ἔθανεν Διὸς ἐννεσίῃσιν

Ab hoc versu aliud poetae fragmentum incipit, uti jam recte monuisse Galeum video. Sed et hoc turpiter coinquinatum ad nos pervenit. Adscribam versus, ut de nostra emendandi ratione eo rectius judicium ferri possit:

Πρῶτοι γὰρ μέλαν αἷμα ἀπὸ σφετέ-
ροιο ἄνακτος
Σπαρτός τ' ὢν Ἀργός τε Βορῆς τ' αἰ-
ψηροκέλευθος
Τῦ δ' Ἀκταίωνος πρῶτοι φά-
γον, αἷμα τ' ἔδαψαν

Pro ΑΠΟ legendum puto πίον, quod per litterarum compendium scriptum librariis erroris ansam praebuit, et α ex anteced. αἷμα adhaesisse puta. — pro ἔδαψαν egregie Ruhnk. in fragmm. Callimachh.

limachh. legendum proponit ἔλαψαν. Sed vereor, ne summus ille Vir, et nostra laude major, omnem prorsus in emendando hoc versu luserit operam, quem, si paulo accuratius expendas, pro augmento inepti cujusdam Grammatici habendum esse facile mihi largieris, Vir doctissime; nam Ἀκταίωνος apertum est Glossema τοῦ σφετέροιο ἄνακτος. Sed ut id eo magis adpareat, age videamus, quomodo sententiae inter se cohaereant: πρῶτοι γὰρ, πρῶτοι ἀπ' Ἀκταίωνος, σφετέροιο ἄνακτος Σπαρτὸς κ. λ. μέλαν αἷμα φάγον, καὶ αἷμα ἔδαψαν. Nihil addo ad meam confirmandam sententiam, cum res mihi sit Tecum, Vir Critices intelligentissime. Pari modo v. qui sequitur

Ἀργαλέων ὀδυνῶν ἄκος ἔμμεναι ἀνθρώποισιν

a ceteris alienus est, uti jam vidit Faber. Omnes vero hos versus e margine in tex-

tum tandem esse illatos, ipsorum argumenti ratio quemvis docere potest.

III. V. 5. p. 165. ἀμφότεροι δὲ ἀπὸ Εὐβοίας φυγόντες — Συρίαν κατῴκεν. De Syria h. l. vix cogitandum esse jam animadvertit Tan. Faber, qui *Syriam* insulam Homero *Syron* dictam. Syron sane appellatam quoque fuisse Syriam satis notum est vel ex Strabone X. p. 746 ed. Almel. Ταύτης (sc. Σύρȣ) δοκεῖ μνημονεύειν ὁ ποιητὴς (Odyss. O. 402)

Συρίην καλῶν

Νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, εἴπȣ ἀκȣ́εις

Ὀρτυγίης καθύπερθε.

ad quem l. vid. Eustathii observata. At cum hoc, Lycum et Laium Syron insulam aliquamdiu incoluisse, neque e Geographicis rationibus vero fiat simile, neque e mythis historicis aliunde constet, dudum est, quod de vera hujus loci scriptura dubitaverim. Nescio an Tibi, Heyni doctissime, conjecturam meam proba-

probaturus ſim, ſi pro Συρίην legendum ſuſpicer Ὑρίην, cum το Σ facillime ex antecedent. Βοιωτίδος adhaerere potuerit. Opinionem meam qualemcunque ipſe locorum ſitus adjuvat, cum *Hyria* in ipſa Boeotia prope Aulidem ſita fuerit. Steph. Byz. Ὑρία πλησίον Αὐλίδος, ἦν δὲ καὶ πρότερον πολίδιον. Strabo l. IX. p. 620. Ἔνιοι δὲ τὰς Ὑσίας Ὑρίην λέγεσθαί φασι, τὰς Παρασωπίας ἔσαν ὑπὸ τῦ Κιθαιρῶνος, πλησίον Ἐρυθρῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ ἄποικον Ὑριέων, κτίσμα τῦ Νυκτέως, Ἀντιόπης πατρός. Accedit alia ratio, qua Lycum et Laium contendiſſe Hyriam duxerim, quia nimirum illi erant ἔκγονοι τῦ Νυκτέως, uti ex Strabonis l. l. et Euſtath. ad Il. B. p. 200, quibus Hyria κτίσμα Νυκτέως audit, manifeſtum fit, utque adeo tuto eo confugere potuerint.

III. V. 6. p. 168. καὶ χεῖται δάκρυα νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν τῦ λίθυ. Verba haec ſine nexu Grammatico ſatis idonea

huc induċta a librariis, ſi per me liceret, ex Apollodoro exulare juberem, quae haud dubie e margine in textum tandem immigrarunt. Facili enim negotio vides, Vir πολυμαθέστατε, eſſe verſum antiquioris poetae, ſic conſtituendum

χεῖται δὲ δάκρυα νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν

quem doċtus aliquis Grammaticus textui inſeruit addito καὶ, ut quodammodo cum reliquis cohaereret. Voc. vero τοῦ λίθου aut initium verſus, qui ſequebatur, conſtituebat, aut, ab alio non indoċto, perſpicuitatis cauſa additum fuiſſe dicendum eſt. Ceterum multi in Niobae μεταμόρφωσιν poetarum luſus extare debuere, cujusmodi eſt notum illud Agathiae apud Scholiaſten Sophoclis:

Ὁ τύμβος οὗτος ἔνδον οὐκ ἔχει νεκρὸν
Ὁ νεκρὸς οὗτος ἐκτὸς οὐκ ἔχει τάφον
Ἀλλ' αὐτὸς αὐτῷ νεκρός ἐστι καὶ τάφος.

quorum vv. elegantem verſionem vid. apud Auſon. Epitaph. Heroum epigr. 29.

29. cf. et Brunk. Anal. T. III. p. 281. et p. 214 epigr. 298.

III. VI. 8. p. 180. Ἄδραςον δὲ μόνον ἵππος διέσωσεν Ἀρίων· τοῦτον ἐκ Ποσειδῶνος ἐγέννησε Δημήτηρ εἰκασθεῖσα Ἐριννύϊ κατὰ τὴν συνουσίαν. Verba priora

Ἄδραςον δὲ μόνον ἵππος διέσωσεν
Ἀρίων

ex antiquo petita esse poeta, ipse orationis color, et verborum collocatio arguit. Neque tamen a poeta sic, uti nunc extant, profecta esse, sed librariis quaedam quoque in hoc deberi, non est, quod longius id mihi probandum sumam, quod quemvis metri ratio docere potest, cui quidem optime consuluisse videbar hunc in modum

Ἄδραςον μόνον Ἡρώων διέσωσεν Ἀ-
ρίων

sed, cum haec conjectura nimis a vulgata recederet, malebam

Ἄδραςον δὲ μόνον δῖος διέσωσεν Ἀρίων

 Voca-

Vocabulum enim ἵππος, quod aliquis tanquam glossam τοῦ Ἀρίονος libri sui margini adnotaverat, intrusum in versum videtur ab aliquo, qui metro consuleret, cum τὸ δῖος per compendium litterarum, et sequentem similis fere soni syllabam ΔΙΕσωσεν absorptum excidisset. Quum haec Tecum, Vir humanissime, communicassem, monuisti me, Barthium similem fere emendandi hujus versus iniisse rationem, ad Stat. Theb. II. 197. legentem:

Ἄδραστον μόνον ἵππος ἔσωσεν δῖος Ἀ-
ρίων.

quam emendationem probabat Burmann. ὁ πάνυ ad Propert. II. 25, 37. qui tamen in eo fallitur, quod Barthium ita e Palat. Codice legere putabat. Idem Barthius ad Stat. l. l. ait, in margine Cod. Palat. adscriptum fuisse ad hunc versum nomen *Antimachi*, utque adeo ex ejus Thebaide depromtus videri possit. Hactenus quidem de vario emendandi hujus

versus

versus modo. Jam vero, num ab ipso Apollodoro sit h. v., videamus. De quo quidem dubitari possit, cum aliis in locis versus poetarum cum ipsorum auctoribus adducat, neque eos cum ipsa orationis serie connectat, uti h. l. factum videmus. Videtur igitur Apollodori bibliotheca h. v. aucta esse ab aliquo docto Grammatico, qui aegre ferebat, quod Adrasti mentio facta non esset, cum tamen aliorum heroum fata recensuisset Apollodorus. Enimvero Adrasti, infra demum, et justiori quidem loco meminit mythographus: Ἄδραςος δὲ εἰς Ἀθήνας ἀφικόμενος κ. λ. Hoc vero versu sublato, facile intelligitur, verba quoque τȣτον ἐκ Ποσειδῶνος — συνȣσίαν, quae ad Arionis genus spectant, tolli debere, hausta forsan e Tzetza ad Lycophr. 153. ἡ Δημήτηρ καὶ Ἐριννὺς λέγεται — ὅτι Ἐριννύϊ εἰκασθεῖσα μίγνυται Ποσειδῶνι, καὶ γεννᾷ τὸν Ἀρίονα ἵππον. Hesych. Ἀρίων ὁ ἵππος, Ποσει-

δῶνος υἱὸς καὶ μιᾶς τῶν Ἐριννύων. Paulo aliter Antimachus apud Pausan. Arcad. VIII. citante Barthio ad Papinii l. c.

III. X. 7. p. 201. αὐτὴν (Ἑλένην) κάλλει διαπρεπῆ Θησεὺς ἁρπάσας, εἰς Ἀθῆνας ἐκόμισε. Helenam a Theseo Athenas asportatam fuisse, ex hoc unico Apollodori loco liqueret, cum ceteri scriptores, Isocrates in Helenae encomio, Herodotus, Plutarchus, Diodorus, et Pausanias Theseum cum Helena Aphidnas contendisse narrent, quos secuti sunt Eustath. ad Il. γ. v. 144.

Αἴθρη Πιτθῆος θυγάτηρ Κλυμένη δὲ βοῶπις

et Scholiast. Lycophr. v. 143. 503. 504. ad quae loca conferendi sunt interpretes. Et sic quoque in Apollodoro legere maluisse quendam Virum doctum video in Diss. Miscell. T. IX. Vol. II. p. 281.

III. XIV. 6. p. 234. Aegeo, oraculum περὶ παίδων γονῆς consulenti, respondit Deus:

Ἀσκ...

'Ασκȣ̃ τὸν προὔχοντα ποδάονα, φέρτατε λαῶν,
Μὴ λύσῃς, πρὶν ἐς ἄκρον 'Αθηναίων ἀφίκηαι

Iisdem fere verbis relatum legitur apud Euripid. Medea v. 679.

'Ασκȣ̃ με τὸν προὔχοντα μὴ λῦσαι πόδα,
— — — — —
Πρὶν ἂν πατρῷαν αὖθις ἑςίαν μόλω.

ubi Scholiaftes idem oraculum in medium profert, fed aliqua cum varietate:

'Ασκȣ̃ τὸν πρȣ̃χοντα πόδα, μέγα φέρτατε λαῶν,
Μὴ λῦσαι, πρὶν γȣ̃νον 'Αθηναίων ἀφικέσθαι

Atque, ut ποδάονα non prorfus damnem, malim tamen πόδα tanquam exquifitius, et, quia Euripides, qui oraculi verba quam maxime exprimere allaboraffe videtur, ipfa hac voce utitur. Quum tamen Schol. Lycophr. 623. in libris Apollodori etiam ποδάονα legerit, mutare quicquam nefas putamus. Anton. Muretus, monente Barnef. ad Euripid. l. l.

 malit

malit *ποδεῶν' ω. φ. λ.* ſine idonea cauſa. — Verba *ἐς ἄκρον* mihi redolere videntur gloſſema *τȣ̃ ἐς γȣ̃νον*, quod tanquam exquiſitius e Schol. Euripid. omnino praetulerim. Sic ſaepe apud Homer. occurrit *γȣ̃νος Ἀθηνάων* pro Athenis ipſis. Apud Plutarch in Theſ. ubi idem oraculum exhibet, legitur *δῆμον Ἀθηνῶν*, ut *δῆμος* poſitus ſit pro *χώρα* ex Homerica loquendi ratione, non male. Ceterum multo concinnius Aegio vertit h. vv. Muretus l. l.

Ne ſolvas ex utre pedem, qui prominet, ante
Cecropiae pingues quam ſis delatus in agros.

Sed hic finis eſto obſervationum in Apollodorum. Paucula tantum ex Homeri Odyſſea ſubnectere liceat. Odyſſ. Λ 371.

Ἔι τινας ἀντιθέων ἑτάρων ἴδες, ὅι τοι ἅμ' αὐτῷ
Ἴλιον ΈΙΣ ἍΜ' ἝΠΟΝΤΟ.

Offendit repetitum *ἅμα.* Quid ſi legatur

oi

οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ
Ἴλιον ΕΙΣΑΦΙΚΟΝΤΟ.

Odyſſ. M. 254.

Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προβόλῳ ἁλιεὺς περιμήκεϊ ῥάβδῳ
Ἰχθῦσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἴδατα βάλλων
Ἐς πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
Ἀσπαίροντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἔῤῥιψε θύραζε.

Antecedunt ἰχθῦς πληθυντικῶς, et comparatio inſtituta eſt cum ſociis a Scylla devoratis, adeoque pluribus, ideoque malim

ἈΣΠΑΙΡΟΝΤΑΣ ἔπειτα λαβὼν ε. θ.

Odyſſ. O. 298. de Telemacho, Echinadas praetervehente:

Ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπρόεηκε θοῇσιν

pro θοῇσιν malim

επιπροεηκ' ολοησιν

Hae enim inſulae Telemacho erant pernicio-

niciofae, quod ibi proci ei infidias ftruxerant.

Atque ita tandem defino, cum jamdudum in Tua, Vir humaniffime, tempora peccaffe videor, qui Te, tantis iisque longe gravioribus diftrictum negotiis, hisce nugis interpellare aufus fuerim, cujus tamen rei me veniam abs Te impetraturum, infignis Tua me fperare jubet humanitas.

In

IN

C A T V L L I

EPITHALAMIVM PELEI AC THETIDOS.

Catulli Epithal. aliquoties emendatum atque illustratum.

V. 12. Quae simul ac rostro ventosum proscidit aequor
Tortaque remigio spumis *incanduit* unda,
Emersere *feri* candenti e gurgite vultus
15. Aequoreae monstrum Nereides admirantes.
Illa atque alia viderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore nymphas.

Totum locum Catulli dedi, ut quivis hos vv. melius contendere possit cum loco, nulli *intpp.* hactenus, quantum quidem sciam, indicato Apollon. Rhodii I. 540, quem propterea huc transferre non gravabor:

Ὡς ἄρ᾽ ὑπ᾽ Ὀρφῆος κιθάρῃ πέπληγον ἐρετμοῖς
Πόντε λάβρον ὕδωρ, ἐπὶ δὲ ῥόθια κλύζοντο
Ἀφρῷ δ᾽ ἔνθα καὶ ἔνθα κελαινῇ κήκιεν ἅλμη
Δεινὸν μορμύρεσα ἐρισθένει μένει ἀνδρῶν
— — μακραὶ δ᾽ αἰὲν ἘΛΕΥΚΑΙΝΟΝΤΟ κέλευθοι.
— — — — —
Πάντες δ᾽ ἐρανόθεν λεῦσσον θεοὶ ἮΜΑΤΙ ΚΕΙΝῼ
Νῆα καὶ ἡμιθέων ἀνδρῶν μένος, οἳ τότ᾽ ἄριςοι
Πόντε ἐπιπλώεσκον. ἐπ᾽ ἀκροτάτοισι δὲ Νύμφαι
Πηλιάδες κορυφῇσιν ἐθάμβεον εἰςορόωσαι
Ἔργον Ἀθηναίης.

Lectio *incanduit*, pro qua alii exhibent *incanuit*, Apollonii λευκαίνεσθαι et Homer. Odyſſ. M, 172.

λεύκαινον ὕδωρ ξεςῇς ελατῇσιν

ſtabiliri poſſe videtur, niſi quem offendat hoc, quod in ſequenti v. ſtatim *candenti*

denti e gurgite recurrat. Ideoque praetulerim alteram lectionem *incanuit*, quod poetis eadem notione τȣ̃ *albescere* ponitur. Sic *nives* Claudiano Consul. Olybr. et Prob. v. 270 dicuntur *canae*, *pruina cana* Petron. Satyr. c. CXXII. Virgil. Georg. II. 376. montes cani sc. nive Georg. I. 43. et sic passim. Nonnunquam vero has voces librariorum culpa invicem commutari notavit Heins. ad Sil. X. 205. ad Ovid. I. II. Fast. v. 109. — Deinde conjectura Vossii pro

Jlla atque alia — luce,

legentis

Jllaque haudque alia — luce,

unice confirmatur verbis Apollonii ἤματι κείνῳ; Ceterum τὸ *feri* adject. τῷ vultus mihi in mendo cubare videtur. Quis enim h. l. *Nymphas* ob mare ratibus pervium factum *iratas* serio putabit? id quod de Neptuno bene locum haberet. Melius forsan sic explicari potest, eas ideo *feras* dictas esse, quia in piscem desinerent;

sed

ſed tum obſtat vultus. Erat, cum nymphas muſco circumdatas adeoque *vultu horridiori* cogitarem; niſi hoc paulo longius petitum videatur. Certe Voſſii interpretandi ratio, qui *feri vultus* in caſ. 2. accipit, et ad *monſtrum* refert, nullo modo ferri poteſt.

v. 105. Nam velut in ſummo quatientem brachia Tauro
Quercum, aut conigeram *ſudanti* corpore pinum
Indomitus turbo contorquens flamine robur
Eruit: illa procul radicibus exturbata
Prona cadit, lateque et cominus obvia frangens:

Pro *ſudanti*, quod, ſi de *reſina*, quam quercus emittit, explices, quam maxime alienum ab h. l. eſt, cum proceras arbores deſcribere voluerit Catullus, lego

nutanti corpore (ſ. vertice) pinum

ipſe Catull. infra v. 291. habet *nutantem platanum*. Manil.

Manil. I. 3.

ad virides nutanti vertice ſilvas
Hoſpita ſacra ferens.

uti egregie emendavit Gronov. in Obſſ. l. I. c.

Deinpe pro

làteque et cominus

cum *cominus* h. l quam maxime frigeat lego atque diſtinguo

late, quae *cornibus* obvia, frangens.

Cornua de arborum ramis dici poetis, probare ſategerunt vv. DD. Id quod fraudi fuit ut vocem a ſe non intellectam ejicerent.

v. 229. Quod tibi ſi ſancti conceſſerit incola Itoni
Quae noſtrum genus et ſedes defendere *fretis*
Annuit.

Omnes Mſſ. *freti* exhibent, unde fecit Scaliger *fretis*, ſed *fretis* nulla, niſi e longinquo petita, ratione explicari poteſt, ideoque, Codd. lectioni magis inhaerens, ſcribendum puto et

et ſedes defendere *creti*

h. e. Theſei, filii mei regnum. Eandem vocem librariorum ſtupore exturbatam reddidit Statio Schrader. V. Cl. in ejus Emendatt. Favet emendationi meae antec. *noſtrum genus.*

v. 306.

Quum interea infirmo quatientes corpora motu
Veridicos Parcae coeperunt edere cantus.

Mireris *intpp.* quosdam h. l. Parcas oeſtro enthuſiaſtico correptas, inductos in hanc opinionem verbis:

quatientes corpora motu

cum *quati* de vaticinantibus dicatur. At, cum Parcae nusquam κρατὰ σείσαι et ſim. dicantur, alia interpretandi h. v. ratio iniri debet, ita, ut *quatere corpus motu infirmo* exquiſitior ſit dictio pro *movere corpus infirmum, incedere infirmo, vacillante pede* quod quidem poſitum eſt, pro *eſſe infirmum.* Et hoc opti-

me

me convenit Parcis quippe ſenilibus. Lycophr. 144.

Γυιαὶ γὰρ ἐυνας῀ηρες ἀμνάμοι τριπλαῖς
Πήναις κατεκλώσαντο.

et v. 585.

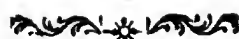
Καὶ ταῦτα μὲν μυταῖσι χαλκέων πάλαι
Στρομβῶν ἐπιῤῥοίζουσι γηραιαὶ κόραι

Scholiaſtes ibi argutatur, Parcas ideo γυιὰς fingi, quod ſint χωλοποιοὶ h. e. βλαπτικαί. Nec meliorem explicandi rationem iniit Euſtath. ad Homer. Iliad. I. — διὰ τὸ ἀνόμοιον τῦ μοιριδίου καὶ ἀνόσιον καὶ ὑποσκάζον, καὶ ὀκλάζον, καὶ μὴ ὡσαύτως βαίνον.

v. 345. Quum Phrygii Teucro manabunt ſanguine rivi.

Magna eſt in h. v. Codd. varietas. Edit. Rom. pro *rivi* exhibet *campi*. At, cum pro *Teucro* Codd. offerant *tenero* et *teneri*, malim equidem

C Quum

> Quum Phrygio tepidi manabunt sanguine campi

Huic emendationi favet locus Statii Achill. I. 84.

> Quum tuus Aeacides tepidos modo sanguine Teucro
> Undabit campos.

Lectionem vero *rivi* ideo damnandam duxerim, quod paulo post de fluviis sermo fiat v. 360.

> Cujus iter caesis *angustans* corporum acervis
> Alta tepefaciet permista flumina caede.

ubi pro *angustans* malit. Burmann. ad Lotich. I. X. 25. e Codice suo *augustans* h. e. *majorem proferens*, cui vero lectioni vulgata praestat. Virgil. Aen. V. 805. de eodem Achille

> gemerentque repleti
> Amnes, nec reperire viam, atque evolvere possit
> In mare se Xanthus.

Stat.

Stat. Achill. I. 85.

modo craſſa exire vetabit
Flumina.

ſecuti Homer. Il. Φ 219.

Ὀυδέ τί πῃ δύναμαι προχέειν ῥόον εἰς ἅλα δῖαν
Στεινόμενος νεκύεσσιν.

v. 404.

Ignaro mater *ſubſternens* ſe impia nato.

ſe obſternens malit C. Barth. e membran. Palatt. a ſe olim collatis, ad Theb. II. p. 596. quae lectio, quid ſibi velit, adſequi non licet. *Pudicitiam ſuam alteri ſubſternere* dixit ſimili modo Sueton. Aug. 68.

IN
P. PAPINII STATII
ACHILLEIDA.

Cap. I.

Saepenumero miratio me ſubiit, tam varias, tamque diverſas de Statiano ſcribendi genere Virorum doctorum extitiſſe, et etiamnum extare ſententias, cum alii Papinium nimiae tumiditatis ſtudiique anxie imitandi alios et cujus rei non? accuſantes, poetis infimae ſortis accenſendum ſtatuant; alii contra, poetae abrepti ſtudio, eum non tam excuſandum, quam potius, ob phantasmatum, ſpiritusque paulo erectioris vigorem, feliciſſimis poetarum, quos unquam Latium protulit, ingeniis aequiparandum clamitent. Quarum quidem diverſarum opinionum cauſas indagare, easque ſub ſeverioris judicii normam revocare, nunc quidem nobis non eſt animus. Ejusmodi tumorem, et in ſono quidem, in verſu primo Achilleidos,

Magnanimum Aeacidem, formidatamque Tonanti

invenire sibi visus est Scalig. Poetic. II. c. 32. cujus tamen nimiam ἀκρίσεως subtilitatem insigniter castigavit acumen Barthii ad h. l. quem pluribus hac de re differentem vide sis. Alio nomine principium Achilleidos displicuit Cupero Apotheos. Homerica p. 97. "quod non exemplo vatis Maeonii unam actionem, sed universam Achillis vitam persequendam carmine sibi proposuerit. Sed et de argumenti propositione accurate dispiciemus tum demum, ubi in recensendo poeta nostram collocabimus operam. Interim hanc promulsidem criticam juvat proponere, quam ut viri intelligentes ac periti Critices aequi bonique consulant, vehementer cupio.

v. 3. quanquam acta viri multum inclyta cantu

Maeonio; sed plura *vacant*.

Sic plerique vett. libri Rom. Venett. Aldd. Gryph. unde et in alias fluxit editiones.

tiones. At *vocant* exhibent Codd. Pithoei, et alii teste Bernartio. Eandem lectionis varietatem margini edit. Paris. adnotavit Burmann. Sec. et alius V. D. ad Lugd. edit. Solemnis est harum vocum permutatio. vid. Heins. advers. l. IV. c. III. p. 514. Markland. ad Stat. Silv. V. 2. 327. Burmann ad Proper. II, 23. 37. Sic in Stat. Theb. I. 327. sive hac immota vocabat, Cod. Cassellanus habet vacabat. Eadem variatio occurrit Theb. VIII. 186. Parum quidem referre videtur, utrum legas, nisi τὸ *vocant* tanquam exquisitius vocabulum et ποιητικώτερον praeferre malis. Sic. Tibull. II. v. 42.

Jam vocat errantes hospita terra
deos.

labor nos vocare dicitur Statio Achill. I. 538, quem libenter subimus. cf. Senec. Hippolyt. v. 37. Troad. 815. Pariter fere Pindarus Pyth. ζ, 11.

ἄγον —
τι δέ με πέντε μὲν Ἰσθμοῖ
Νῖκαι.

 h. e.

h. e. impellunt me ad canendum, nec absimili modo ἀιτεῖσϑαι Isthm. H, 10. Sed si locum paulo accuratius excutias, *vocant* unice huic loco convenire videtur, cum poeta non tantum ea, quae *vacabant*, h. e. intacta ab Homero relicta erant, sed etiam ea, quae jam ab Homero carmine comprehensa erant Achillis acta describere sibi proposuerit. Nam sequitur:

nos ire per omnem
Sic amor est, heroa velis.

h. e. non aliquam inde particulam decerpere, sed omnem de Achille historiam persequi, uti jam recte explicavit Heyne V. S. in Obss. ad Tibull. IV. I. 175. ubi apte laudat illud Ovidii Fast. I.

Annue conanti per laudes ire tuorum

Desumta videtur haec loquendi ratio a Graecis. Sic enim Pindar. Pyth. H, 97. utitur ἀμφινεῖσϑαι pro vulgari ἐπέρχεσϑαί τι

Κατά

Κατά τιν' ἁρμονίαν βλέπειν
'Αμφ' ἕκαςον ὅσα
Νέομαι.

ibid. v. 45. ſimili fere modo:

τόδ' ἐν ποσί μοι
Ἴτω τρέχον τεὸν χρέος

et Pyth. B. 113.

'Ευανθέα δ' ἀναβάσομαι
Στόλον, ἀμφ' ἀρετᾷ
Κελαδέων.

v. 6. nec in Hectore *tracto* ſiſtere, ſed tota juvenem deducere Troja. Neſcio, in quas editiones inciderit, ſive potius memoriae lapſu ita hunc locum laudaſſe dicendus eſt Cuper. in Apoth. Hom. l. l. qui pro tracto legit *fracto*, licet non ignorem, Codd. ſemper fere has voces turbare. Sic in Theb. II. 146.

at Inachio tenuis ſub pectore regi
Tracta quies

Codex Taurinenſis habet *Fracta* quies, quod praeſtat vulgatae lectioni, niſi ma-

lis mecum *rapta* vel *rupta* ob ſeqq. dum
mente deos, inceptaque verſat
Hoſpitia.

ibidem malim *tenuior* ſub p. r. ut melius
reſpondeat anteced.

— — — illos poſt verbera feſſos
— — cornu perfuderat omni
Somnus.

Sed, ut in viam redeam, dubitari nequit, quin vulgatum tracto alteri τῷ fracto praeſtet, cum h. l. de Hectore currui adligato et circa Trojam raptato ſermo ſit; et accedit, quod fractus dicatur de hoſte tantum debilitato atque infirmato. Cic. epiſt. IV. 7. Victi ſumus igitur, aut, ſi dignitas vinci poteſt, *fracti* certe, et abjecti. cf. Schwarz. ad Paneg. II. Mamert. III. 8. Ceterum notandus eſt hic error Scholiaſtae Lactantii, qui haec ita interpretatur: *Siſtere, tacere.* Homerus enim usque ad Hectoris mortem deſcripſit Iliados (ſc. libros) et *tacuit.* Sed eum in viam jam reduxit Barthius.

Poe-

Poetae nimirum ea, quae ab aliis facta enarrant, ipsi facere dicuntur. Propert. II. 1. 17.

Quod mihi si tantum, Maecenas, fata dedissent,
Vt possem heroas ducere in arma manus.

cf. Broukh. et Burman. ad Propert. I. 7. 1. et quos ibi laudat. Sic paulo ante *proferre* pro quo Horatius eadem in re dixit proripere I. 8. 13. seqq.

Quid *latet* ut marinae
Filium dicunt Thetidos —
— — — ne virilis
Cultus in caedem et Lycias *proriperet* catervas,

et v. f. *deducere* fere ut apud Euripid. Bacch. v. 85.

Ἴτε, Βάκχαι
Διόνυσον κατάγουσαι
Φρυγίων ἐξ ὀρέων

h. e. canentes ut deductus sit Bacchus, i. e. ut orchia Bacchi e Phrygia in Graeciam translata sint. Eadem loquendi ratione poetae conditores atque restaura-

tores urbium dicuntur, quas, excidia ipſarum et fata decantantes oblivioni eripiunt. Notiſſimus hac de re eſt locus Propert. laudatus:

Dum tibi Cadmeae ducuntur, Pontice, Thebae

Armaque fraternae triſtia militiae;

licet ibi praeferre malim vulgat. dicuntur, quod melius conveniat verſui ſequenti, licet alterum ſit doctius.
Sic in Catalect. Pithoei:

Ilios en ſurgit rurſum inclyta.

Noſter Achill. I. 13.

meque inter priſca parentum

Nomina, cumque ſuo numerant Amphione Thebae

ubi nonnulli Codd. *memorant* variatione ſolemni. Vide Beverlandi Varr. Lectt. ad Martial. quae habentur in Stoſchii Muſeo Critic. T. I. In loco tamen Statii Theb. III. 165.

miſerandaque funera paſſi.

retinere malim *numeranda*, quam lectionem

nem ingenti conſpiratione exhibent ſcripti Codd. teſte Gronov. cui tamen arridet Gruteri conjectura legentis:

muſſandaque funera paſſi

qui meminiſſe debebat funera numeranda dici h. l. *ignobilia*, mortem ignobilem, cum in inſidiis nec in acie occubuerint. Sic *numerus* ſaepe latinis. Lactantius interpretatur ſic: qui inter paucos nec in magno praelio concidiſtis: recte ex parte.

v. 9. — ſi veteres digno deplevimus hauſtu

Da fontes mihi, Phoebe novos,

deplevimus omnes libri ſcripti atque impreſſi. Vnus Guelpherbytanus *complevimus*, quam lectionem quoque Scholiaſtes vetus, a Dommerichio, ſcholae Brunſvicenſis rectore quondam, in lucem protractus, agnoſcit, qui explicat, *complendo perfecimus*, cui lectioni nonnihil favere videatur locus Corippi Paneg. in laudem Iuſtini v. 36.

Quid

Quid Libycas gentes, quid Syrtica proelia dicam
Jam libris *completa* meis. —

nisi ibi malis *contexta*, seu potius *complexa*. At quis dictionem sibi repugnantem ferat haustu complere fontes, cum sensus exhaustos fontes postulet: quae quidem notio subest τῷ *deplere*. locum Manilii l. IV.:

Solvite, mortales, animos, curisque levate
Totque supervacuis vitam *deplere* querelis

jam adduxit diligentia Barthii. Eadem notione

Ovidio τὸ *implere* in usu est. Metam. VIII. 662.

Talibus atque aliis longum sermonibus illi
Implevere diem.

quem locum Burmannus ὁ πάνυ adducit ad stabiliendam Gebhardi explicationem τȣ̃ *explere* apud Propert. II. 13, 60.

quo-

quoties desertus amaras
Explevi noctes.

Eadem est apud Graecos loquendi ratio. Homer. Odyss. V. 206.

ὅσσα τοι αἶσα
Κήδε' ἀναπλῆσαι

quantae tibi aerumnae implendae, exhauriendae sint.

v. 9, 10. — neque enim Aonium nemus
advena pulso
Nec mea nunc primis *albescunt* tempora vittis
Scit Dircaeus ager.

Poeta ait, se non nnnc primum lucos Musarum ingredi, nec poetarum lauro nunc primum cingi, imo vero se jamdudum multa molitum esse. Et hujus quidem rei probandae causa, in testimonium vocat Thebaida a se confectam. In verbis haerent interpretes. Bernartius lectionem quorundam Codd. a se inspectorum *anguescunt* tanquam elegantissimam praefert vulgatae, *quia instar anguium*

guium vittae dependebant. Ferrem sane, si h. l. sermo esset de Furiis,

quibus *anguineo* redimita *capillo*
Frons exspirantes praeportat pectoris iras

ut cum Catullo loquar. Idem contra Bernartium video jam monuisse Gronovium. Ne illud tangam, quod novum atque inauditum sit Latio verbum *anguescere.* Vulgatam quoque deseruisse video Andr. Schottum Obss. hum. 2, 45. legentem *augescunt*, uti clare exhibet Cod. Pithoei. Equidem non assequor, cur in vulgata lectione *albescunt* haereant v. v. DD. quae est haud dubie doctissima. *Albent*, *albescunt tempora*, est exquisitior dictio pro vulgari *cincta sunt vittis niveis.* Hausit hanc, ut plurimas alias loquendi rationes e Pindaro Isthm. Δ. 117.

Ἔνθα λευκωθεὶς κάρα
Μύρτοις ὅδ' ἀνὴρ διπλόαν
Νίκαν ἀνεφάνατο

praeclare ibi Heynius: Myrtorum pallo-

rem

rem exprimit praeclare poeta in λευκωθεὶς pro ςεφανωθεὶς. infra I. 610. *tempora* dicuntur *flaventia vittis purpureis* — *Scit Dircaeus ager.* pro *Scit* nonnulli *fit.* variatione solemni. vid. Dorvill. ad Charit. *Scire* pro: *testem esse* frequenter poetis dicitur, inprimis apud Statium e. g. Theb. II. 108. V. 456. vide, si tanti putes, Burmann. ad Grat. Falisc. Cyneg. 202. Graecis idem usus est τῷ εἰδέναι. Euripid. Phoeniss. 1671. Jphig. in Aulid. 970, et 1414. et sic sexcenties, inprimis in formulis jurisjurandi Homericis: ἴςω νῦν. Haec vix monenda ducerem, nisi Barthium in sententia horum verborum constituenda quam maxime hallucinatum esse deprehenderem. Sic enim ille: *egregie vero, cujus incolas convitiis atrocibus per totam Thebaiden distringit.* Pessime et contra omnem orationis συνάφειαν, et Statiani sermonis indolem. Ceterum totum hunc locum Papinii inde a. v. 8-12. aperte imitatus

tatus est Anonymus in laudes Herculis statim ab init. sed ita, ut sequioris aevi notas in his versibus facile agnoscas:

huc, age, Phoebe
Te conjunge choro, penetralia sancta deorum
Et *nova* Castalios latices *per rura* petentem
Me fac. namque tuam *non nunc novus advena* turbam
Ingredior, laurosque gerens, et tempora fertis
Tempora vincta tuis. doctorum numera vatum,
Testor adhuc *veteres*, quamvis desuetus, *honores*.

v. 83. — — — consultaque bella
Iupiter, et tristes edixit *caedibus* annos.

In nonnullis vitiose extat *sedibus* pro *caedibus*. Quae verba saepius inter se permutantur. vide, quos testimonium dicere jubet Drakenb. ad Sil. Ital. III. 617.

Ce-

Caeterum Noſtri locum imitatus eſt Claudian. in Laudd. Serenae v. 27.

Et totidem *ſaevi bellis*, quot fluctibus, *anni*

Conjugii docuere fidem.

quem locum non tam temere tentaſſet Markl. ad Stat. Silv. III. v. 7. conjiciendo:

Et totidem *emenſi* bellis, q. f. anni,

ſi noſtri locum reſpexiſſet.

v. 86. Quum tuus Aeacides tepido modo ſanguine Teucros

Vndabit campos.

Haec eſt vulgata librorum lectio. Edit. Rom. et Venett. legunt

tepidos modo ſ. Teucros.

Quam ſcripturam jure improbat V. D. in Miſcc. Obſſ. Belg. T. I. Vol. 2. p. 75. ex eaque effingit.

Q. t. A tepido modo ſ. Teucrûm.

non male, niſi *tepido* paulo languidius ſic poſitum videatur. Equidem malim ſequi lectionem Codicis Ms. Collegii Petri

tri Tiliobrog. et aliorum; quae eſt multo elegantior, atque doctior:

Cum tuus A. *tepidos* modo ſangui-
ne *Teucro*

Teucer ſanguis pro *Teucrorum* ſ. fere ad Catull. epithal. Pel. 345.

Non illi quisquam bello ſe conferet
heros

Quum Phrygii Teucro manabunt
ſanguine campi.

cf. tamen, quae ſupra monui ſuper h. l. Pro *tepidos* exhibet edit. Pariſ. cum aliis *trepidos*, ſolemni harum vocum confuſione. vide quos ſiſtit Drakenb. ad Sil. Ital. IV. 182, Heyn. V. Ill. ad Virgil. l. mox laudandum. Et ſane, ſi huic lectioni addicant Codd., habet illa, qua ſe commendet quam maxime. Poetis nimirum ea *tremere*, *trepidare* dicuntur, *quae concitato motu aguntur*. Sic Virgil. Georg. I. 296. de aqua bulliente

Et foliis undam *trepidi* deſpumat
aheni.

Cam-

Campi vero ipſi *ſanguine trepidi* dicuntur, eleganti inverſione poetica pro *ſanguis per campos citato modo fluit.* Jam vero facile quisque videt Homericum illud:

δάπεδον δ'ἅπαν αἵματι θῦεν

pro: *ſanguis concitate fluebat per ſolum.* — Ceterum *undabit* in Statio poſitum eſt pro *inundabit*, uti in Silv. II. 6. 26.

ſi vel fumante ruina
Undaſſent dites Veſuvina incendia Locros

uti egregie emendavit Marklandus, cum ante ſine ullo commdo ſenſu legeretur, *ructaſſent.*

l. 100. Ter conata manu, liquidum ter greſſibus aequor
Reppulit, et niveas feriunt vada Theſſala plantas.

Gronovius e membranis, ut ipſe ait, bonae fidei reponere malit *impulit*, non male. Siquidem *terra quati*, *impelli*, *commoveri* poetis dicitur, quatenus per eam

eam incedimus; inprimis ſi deorum inceſſum cogites, ſub quorum pedibus τρέμε δ' ὄρεα μακρὰ καὶ ὕλη. Et huic lectioni Burmannus quoque calculum ſuum addidiſſe videtur, adſcripto editionis ſuae margini loco Claudiani de Rapt. Prof. II. 1.

> *Impulit* Ionios praemiſſo lumine fluctus

Poſſent et plura exempla e Virgilio (e. g. Georg. I. 254. IV, 305.) et aliis addi, quae aliquam ad hanc confirmandam lectionem, poſſent vim habere. Sed h. l. ſermo eſt de *dea* et quidem *marina*, quae ſemper poetis *natans* nec vero per aequor incedens depingitur. Infra I. 382. de hac ipſa dea

> — — — longe *cervice reflexa*
> *Abnatat*, et blandis affatur littora verbis.

Jam vero multo majori cum dilectu poſitum vides *reppulit*, quod egregie *niſum natantis* depingit. Accedit, quod Statius

us aperte imitatus fit Virgil. Georg. IV. 233.

— — fimul os terris oftendit honeftum
Plias, et Oceani fpretos *pede reppulit*, amnes.

Ceterum obferva fummam Thetidis celeritatem ad avertendam, quae filio imminebat, mortem praematuram; quae quidem diis cum maxima a poetis tribuitur, fi in mora eft periculum. Splendidiffimus hac de re locus extat Homeri Il. N. 20. quem haud dubie Papinius ob oculos habuit, de Neptuno Achivis auxilium ferente:

Τρὶς μὲν ὀρέξατ' ἰὼν, τὸ δὲ τέτρατον ἵκετο τέκμωρ
Αἰγάς.

Pindarus de Apolline Aefculapium ex utero Coronidis pyrae flammis jamjam corripiendae, auferente Pyth. Γ, 75.

— — βάματι δ' ἐν
Πρώτῳ κιχὼν παῖδ' ἐκ νεκρῦ
Ἅρπασε

Alia huc ſpectantia obſervavit pro more ſuo Heyn. ad Virg. Aen. I. ercurſ. XIII. — Egregie quoque expreſſit poeta adceſſum Thetidis ad Theſſaliae littora his verbis:

et niveas *feriunt* vada Theſſala plantas.

ubi τὸ *feriunt* gravius dictum pro: *alludunt*, quo uſus eſt Theb. IX. 333.

— — extremis *adludunt* aequora palmis

Catull. epithal. Pel. 63.

ante pedes fluctus ſalis *alludebat*

Pari notione τὸ *ferire* venit Propert. III. 15, 12.

Et *feries* nudos veſte fluente pedes.

et *flagellare* Martiali ſimili fere modo:

— — — mollesque flagellent
Colla comae.

I. 116. *Haec quoque dum* viridis, nam *tunc* labor unus inermi
Noſſe ſalutiferas *dubiis* animantibus herbas.

Pro

Pro *dum* habent alii *tum*, pro *tunc* alii *tum*, *nunc* sollemni confusione. Ex priori varietate facile adparet, Scholiastas et interpretes in sensu constituendo quam maxime fluctuasse. Qui *tum* legunt, explicant: *Haec quoque* sc. domus Chironis *tum erat viridis*, *herbis consita*. Eodem modo accipiebat Burmann. Sec. qui tamen vulnus altius h. l. inflictum putabat, cui sic mederi conabatur:

Herbaque tum viridis nam*que huic* labor unus inermi

Nosse —

Altera tamen explicandi ratio, si *dum*, quod est plurimorum Codd. lectio, praeferatur, multo magis adridet, qua sic constituenda esset sententia: Haec *quoque* sc. agebat Chiron, h. e. venationi quoque deditus erat (e versu antec.

Sed pharetrae insontes et inania terga ferarum)

dum erat *viridis* sc. aetate *ἐν ἀκμῇ*, *ἡβῶν*, nam nunc illi *inermi* h. e. seni

 labor

labor unicus erat noſſe herbas. Vel ſic tamen illud *quoque* languet, et ſequens nam requirit aliam particulam, cui melius reſpondeat. Lege igitur mecum

Haec *modo* dum viridis, nam nunc labor unus inermi
Noſſe ſalutiferas dubiis animantibus herbas.

Iam nihil reſtat, quod offendere poſſit aliquem. animantia *dubia* ſunt, quae in diſcrimine mortis verſantur. Terent. Andr. II. 2.

Mea quidem hercle certe *in dubio* vita eſt

ubi pluribus hunc loquendi morem adſeruit Weſterhov. quem vide ſis. Tibullo *rates* dicuntur *dubiae*, quae ventis ac fluctibus agitantur.

I. 155.

Inſidias et bella parant, tumidique minantur

Tota Chironis oratio eo ſpectat, ut Thetidi Achillis pueri fortitudinem vividiſſimis

mis depingat coloribus, commemorat hanc ob caufam Centauros in fugam ab Achille conjectos, eorumque domos atque armenta raptas. At quid nunc Centauri?

Infidias et bella parant, tumidique minantur.

Hanc fententiam lector paulo attentior, inter commemoratas Achillis virtutes vix exfpectet. Accedit, quod omnem hujus v. cum antecedenti nexum Grammaticum defideres. Et, qualis tandem commoda exit fententia, fi antecedentia fpectes, *Centauri, qui antea conquefti tantum fuerant apud Chironem de injuriis ab Achille fibimet inflictis, feque adeo impares ad congrediendum cum Achille profeffi* fuerant, *illi jam bella parant.* Quam languidum et hoc, *minantur tumidi*, cum jam *bella paraturi* dicti fint. Meo fane qualicunque judicio hic verfus, a Grammaticis, qui Centaurorum partes fusciperent, nimis jejune infertus, exulare debet.

I. 209.

— — — duros laxantem Aegaeona nexus
Miſſa ſequi centumque *dei* numerare catenas.

Gigantas *deorum* nomine fuiſſe inſignitos, vix ullibi legas, ut h. l. Aegaeon. Ἀιγαίωνα quidem inter deos recenſitum invenias, ſed tum eſt numen marinum, et quidem Neptunus. vid. Heſych. et Eudoc. in Dictionar. Hiſtorico Mythol. h. v, cui cognomen obvenit ab Aegis, ubi praecipue colebatur, uti ex Homero et aliis liquet. Poſſis vero *dei catenas* quodammodo ſic interpretari, ut dicas catenas dei eſſe a deo fabricatas, aut Aegaeoni a deo (ſc. Vulcano) circumdatas. Sed nomen *dei* ſic abſolute poſitum admodum durum videtur. Equidem pro *dei* legendum puto

centumque *feri* numerare catenas.

Θῆρες enim illa monſtra recte dici poſſunt, et paſſim hoc nomine veniunt poetis.

I. 290.

I. 290 de Lycomedis filiabus:

Omnibus eximium formae decus —
— — — — *annique tumentes.*

alii *animique tumentes.* sollemni confusione. Hoc loco vero *anni* vera lectio, id quod vel adj. *tumentes* declarat. *Tumere* de pubertate poetis dici, notissima res est. Metaphora repetenda est a pomis maturis, ut Barthius vult, vel a vase, unde aqua intumescens ebullit. Sic apud Pindar. Pyth. IV. 281.

Σὸν δ' ἄνθος ἥβας ἄρτι κυ-
μαίνει

et paulo post v. 318. de Mercurii filiis:

Τὸν μὲν Ἐχίονα, κε-
χλαδόντας ἥβᾳ, τὸν δ' Ἔρυτον.

I. 332.

Qualiter *artificis victurae* pollice cerae
Accipiunt formas ignemque manumque *sequuntur*

artificis pollice est communis fere librorum lectio, quae sane ferri potest. Non

 diffi-

diffiteor tamen, mihi multo magis adridere, quod in quibusdam legitur *artifici* v. *pollice* tanquam exquifitius. Sic *artifex manus* Ovid. Trift. II. 522. *forma* Propert. I. 2. 18. IV. 3, 62. *vultus* Perfio. Vide omnino Marklandi notam ad priorem Propertii locum in Comentario Burmann. Sec. et Nic. Heinf. in advv. II. 6. p. 246. — Pro *victurae* in nonnullis videre licet *juncturae*, cui vulgata praeftat; *vivunt cerae*, *imagines cereae*, quae ad vivum expreffae funt. Exempla hac de re fatis funt obvia. Ceterum eleganter cera manum et ignem fequi dicitur, quae facili opera quasvis formas accipit. Lucan. Pharfal. IX, 300.

non ocius Auftro
Nix refoluta cadet, nec folem *cera fequetur*

Plin. ep. 9. 7.

Vt laus eft cerae, mollis cedensque *fequatur*.

Per-

Perſius eadem ratione dixit hederas *ſequaces* in Prologo

I. 344.

Sic ubi virgineis Hecate laſſata *pharetris*
Ad patrem fratremque redit.

Ita uti nunc in omnibus libris legitur, comparatio inſtituta eſt cum Diana e venatione reduce facta. Sed, quominus mihi perſuadeam, nos veram tenere lectionem vetat Luctatius ad Theb. III. 422.

Taenariumque cacumen, Apollineasque *Therapnas*.

ubi notat Scholiaſtes: *Therapnae civitatis nomen eſt in Lycia, Apollini ſacra, nec a ſororis ejus religione diſſentiens, ut ipſe alibi:*

laſſata Therapnis,

Scholiaſten vero Noſtri locum hunc reſpexiſſe, dubitari nequit. Ex hac antiqua lectione illam alteram,

laſſata catervis

quam Burmannus libro ſuo adnotaverat, ortam puta, cum in margine adſcriptum eſſet: *catervis Therapnaeis.*

Colorem vero duxit Statius e Virgil. Aen. I. 498 - 503.

> Qualis in Eurotae ripis, aut per juga Cynthi
> Exercet Diana choros. —

ad quem locum vid. Heyn. V. III. in Excurſ. XX. p. 129.

I. 412.

> Ferret amor belli, *concuſſas*que *erigit* urbes.

Cod. Voſſianus *commotasque* erigit u. ex interpretamento. *Vrbs concuti* dicitur, quae e priſtina tranquillitate turbatur et novis rebus ſtudet; fere ut Graecorum *σείειν*. Euripid. Oreſt. 612.

> Μολὼν γὰρ ἐις ἔκκλητον Ἀργείων ὄχλον
> Ἐκοῦσαν οὐκ ἄκουσαν ἐπισείσω πόλιν

Pindar. Pyth. IV. 484.

ῥά-

ῥᾴδιον μὲν γὰρ πόλιν σεῖ-
σαι καὶ ἀφαυροτέροις.

contra vero *civitas tranquilla* dicitur Pindaro l. l. πόλις ϛαθεῖσα.

Virgil. Aen. XI. 451.

Extemplo turbati animi, *concussaque* vulgi
Pectora et *adrectae* ſtimulis haud mollibus irae

pro *erigit*, in Cod. quodam extare *egerit* notavit Burmannus in libri ſui margine, quae lectio ſane nauci non eſt. Vrbs *egeritur* quatenus civibus, ad bellum euntibus *evacuatur*, *deſeritur*. Sic in Thebaide occurrunt *urbes egeſtae mortibus* et ſimil. Pari notione adhibuit *diffundere* poeta Theb.

totas diffuderat Argos
Fama — —

Nonnunquam vero has voces a librariis invicem commutari notavit Drakenb. ad Sil. Ital. IV. 280.

ſub pectore murmur

 Tor-

Torquet, et horrisonis ululatibus
erigit iras

et Burman. ad Valer. Flacc. VI. 186. Vulgatam tamen h. l. praeferre malim, quae melius convenit τῷ *concussas*. *Vrbs erigitur*, quae nova fama stupefacta e pristina quiete turbatur. Eadem eleganti notione Graecis est ἀναπτερῦν. Euripid. Orest. 873.

Τί καινὸν Ἄργει, μῶν τι πολεμίων
πάρα
Ἄγγελμ' ἀνεπτέρωσε Δαναϊδῶν
πόλιν;

Tacit. Hist. I. c. 31. Cohors turbidis rebus *erectior*, uti docte legendum conjecit Triller. in Obss. Crit. p. 246. ubi pluribus exemplis hunc loquendi usum adstruxit.

I. 459.

Euboicum *scandens* Aulis mare.

Offendit Wernsdorf. V. Cl. (in Obss. ad Stat. in Stoschii Mus. crit.) το *scandens*, pro quo levi immutatione facta

legi

legi jubet. Eub. *ſcindens* A. m. Ingenioſe. Sic Senec. Herc. Oet. 774.

Euboica tellus vertice in medio tremens
Pulſatur omni parte, Phryxeum mare
Scindit Caphareus.

et ſic ſaepe apud poetas. Poſſit etiam aliquis in emendando paulo calidior legendum ſuſpicari *ſpectans.* Senec. Herc. Oet. 102.

Qua templa tollens ara Cenaei Iovis
Auſtro timendum *ſpectat* Euboicum mare.

Agamemn. 562.

Arx imminet praerupta, quae *ſpectat* mare
Vtrinque geminum.

aut *findens* ut apud Senec. Herc. fur. 336. Sed admodum vereor, ne quid inde lucretur Statius. Veriſſima eſt haud dubie lectio *ſcandens.* *Scandere* enim ex-

quisite de quavis alta mole dicitur, quae, movendo se, omnia transscendere videtur. Sic equus Trojanus instar montis apud Virgilium:

scandit fatalis machina muros

h. e. intrat urbem per eam muri partem, quae disjecta erat. Neque audiendi *Intpp.* qui *muros* de ruinis muri disjecti accipiunt. Hinc ad res inanimatas transsumtum est, (nam iis sensum ac motus tribui, pervulgatum, sic arbor in auras exire dicitur et sim. vid. Gronov. in Diatrib. Statt.) adeoque *scandere* bene de rupibus in altum procurrentibus dici potest. Ipse Statius in Theb. II. 43.

Interiore sinu frangentia littora curvat
Taenarus, expositos non audax *scandere* fluctus

cf. et Theb. VI. 256. Praeiverat Homer. Odyss. K. v. 4.

λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη

I. 476.

Quis

Quis enim Haemoniis in vallibus alter
Creverit *effossa* reptans nive.

Effodere nivem vix quisquam in veteri Latio dixit, ita, ut responderet Ovidianae locutioni *exterere nivem* pro calcare nivem. Amorr. I. 9. 12.

Ibit in adversos montes, duplicataque nimbo
Flumina, congestas *exteret* ille *nives*.

Et mireris sane, interpretes ad unum omnes, h. v. sicco, ut ajunt, transiisse pede, sive quod eos non offenderit haec loquendi ratio, sive inter Statiani tumoris exempla tacite retulisse videantur. Equidem, pensitatis omnibus, quae ad stabiliendam vulgatam lectionem possent adferri, nullam inveni rationem idoneam, in qua acquiescere possim. Et huic quidem loco praesentissimam, nisi me omnia fallunt, me adferre posse medicinam, est quod laeter. Legendum enim existimo

Os-

Ossaea reptans nive.

Ossaea nive pro *in monte Ossa.* Quae nec cui mira videatur loquendi ratio, age illam exemplis ex aliis et ex ipso Statio petitis superstruamus. Ovid. Fast. II. 275.

Cinctaque pinetis, nemoris juga Nonacrini
Altaque Cyllene, *Parrhasiasque nives*

Virgil. Georg. IV. 518.

Solus *Hyperboreas glacies*, Tanainque nivalem
Lustrabat.

Ipse Stat. Achill. I. 152.

Nunc illum non Ossa capit, non Pelion ingens,
Thessalicaeve nives.

eodem libro v. 605.

Ille ego — genuit quem caerula mater
Peliacis silvis, *nivibus*que immisit alendum
Thessalicis, ad

ad quem locum notandus est elegans usus formulae τȣ̃ *ille ego*, qua nostram aliis dignitatem ac nomen commendare volumus. Pindar. Olymp. IV. 35. de Ergino victore

νικῶν
Δρόμον, ἔειπεν Ὑψιπυλείᾳ,
— — — —
ΟΥΤΟΣ ΕΓΩ

Sil. Ital. X. 290.

nec manes tam parva intramus imago
Ille ego.

Eandem vocem, ut in viam redeam, Propertio Burmannus egregius ejus sospitator restituit. II. 2. 63.

Mercurio *Ossaeae* fertur Boebeidos undis
Virgineum Brimo composuisse latus.

cum in Codd. *Sais*, *Satis* invenisset. Sed jamdudum video, quam mihi aliquis movere possit difficultatem, qui ex me quaereret, qua tandem ratione illud *ess* in

in *effossa* tam temere in textum intrudi potuerit. Sed ratio est in promtu, eaque satis expedita. Grammaticus nimirum aliquis, Graece non indoctus adleverat libri sui margini interpretationem τῦ *Ossaeae nivis*, ita ut recte eam explicaret per 'ΕΠ' "ΟΣΣΑι, quae verba vero, latinis, ut tum moris erat, depicta litteris, a librariis, cum neutrum intelligerent, tanquam verior, quippe obscurior, lectio, in textum relata sunt. Scriptum quoque forsan erat per Graecae linguae genii ignorantiam ἐφ' Οσσᾳ, quod librarius, dictantis verba calamo excipiens in textum recepit. Nullus equidem dubito, quin hac ratione vera lectio saepius iverit deperditum, quam facili opera restituere potuissent VV. DD. si corruptelam ex hoc fonte ortum habere meminissent. Sic in loco Statii Silv. I. 6. 7.

Adsint, dum refero diem beatam
Laeti Caesaris ebriamque *partem*

MS.

Mſ. Thomſoni exhibet teſte Gronov.

Laeti Caeſaris ebriamque *moeram* τὴν μόιραν portionem adſcripſerat aliquis margini ad explicandam notionem *τȣ partem* uti jam recte vidit. Gronov. in Diatrib. Stat. c. XII. cujus verba, cum mire ad meam confirmandam conjecturam valeant, huc transferre non gravabor: "Etſi plerumque librarii ἐκ τῶν ἀσαφε-„ςέρων ἐς τὰ σαφέςερα labi ſoliti; non „dubitandum tamen, fuiſſe quosdam ru-„des, ac meticuloſos, qui, cum ex dua-„bus neutram intelligerent, id quod „ignotius, ſecretiusque erat, potius au-„ctoris eſſe crediderint, aut utramque in textu poſuerint.

Et haec quidem, e noſtris ad Statii Achilleida obſervationibus ſpeciminis loco propoſita ſufficiant, quas quidem, ſi haecce Heyniana diſciplina non prorſus indigna judicabuntur, cum ipſo textu ad Codd. nondum collatos a me recenſendo, proxime emittere apud animum meum conſtitui.

